PLEAN OIDHREACHTA

CHONTAE NA MÍ 2015-2020

(DRÉACHT)

Plean comhpháirtíochta straitéiseach ullmhaithe ag Fóram Oidhreachta Chontae na Mí

Eanáir 2015 – Dréacht le haghaidh comhairliúcháin phoiblí

An Chomhairle Oidhreachta
The Heritage Council

comhairle chontae na mí
meath county council

Buíochas

Ba mhaith le Comhairle Contae na Mí buíochas a ghabháil le Fóram Oidhreachta Chontae na Mí as a gcomhairle, a gcomhoibriú agus a dtiomantas do phróiseas Phlean Oidhreachta an Chontae.

Is mian le Fóram Oidhreachta Chontae na Mí aitheantas a thabhairt do ról na Comhairle Oidhreachta maidir le tús a chur leis an bPlean Oidhreachta seo, agus é a ullmhú, i gcomhar le Comhairle Contae na Mí. Ina theannta tugann an Fóram aitheantas do thacaíocht na Comhairle Oidhreachta trí ranníocaíocht a dhéanamh chun phost an Oifigigh Oidhreachta a mhaoiniú agus trí thionscadail faoi Phlean Oidhreachta Chontae na Mí 2007-2011 a chur i bhfeidhm, i gcomhair le Comhairle Contae na Mí.

Ba mhaith leis an bhFóram buíochas a ghabháil le Megan Tierney dá cúnamh riaracháin.

Déan teagmháil led thoil leo seo a leanas le tuilleadh eolais a fháil:

Loreto Guinan
Oifigeach Oidhreachta
Comhairle Contae na Mí
Teach Buvinda,
Bóthar Bhaile Átha Cliath,
An Uaimh,
Co. na Mí

Teileafón: 046-9097507 (Líne Díreach)
Facs: 046-9097001
R-phost: heritgage@meathcoco.ie
Láithreán Gréasáin: www.meathheritage.ie
© Fóram Oidhreachta Chontae na Mí

Grianghraf ar an gclúdach: Éirí na Gréine ag Grianstad an Gheimhridh, Sí an Bhrú, Nollaig, 2014
(Grianghraf: Loreto Guinan)

Clár

		Lch
Brollach		
1.	Réamhrá	1
	Sócmhainní oidhreachta agus nádúrtha na Mí	1
	An Plean Oidhreachta i gcomhthéacs	1
	An Gaol le Plean Forbartha an Chontae	2
	Scóip Phlean Oidhreachta Chontae na Mí (Dréacht) 2015-2020	2
	Prionsabail Threoracha	3
	Forléargas ar Phlean Oidhreachta na Mí 2007-2011	4
2	Ullmhúchán Phlean Oidhreachta na Mí 2015-2020	5
	Téamaí agus Gníomhartha Straitéiseacha	7
	An chaoi a gcuirfear an plean i bhfeidhm	16
3	Scagadh do Mheasúnú Cuí	16
Aguisíní		
I	Ballraíocht Fhóram Oidhreachta Chontae na Mí 2014	18
II	Amlíne Ullmhúcháin an Phlean Oidhreachta	20
III	Próiseas Comhairliúcháin Phoiblí réamhdhréachta	21
IV	Rogha Gnóthachtálacha de chuid Phlean Oidhreachta Chontae na Mí 2007-2011	27
V	Reachtaíocht Oidhreachta Ábhartha	27
VI	Teagmhálacha Úsáideacha/Eolas	30

Brollach

Teachtaireacht ó Chathaoirleach Fhóram Oidhreachta Chontae na Mí

[To be inserted in the final plan]

Teachtaireacht ó Chathaoirleach Chomhairle Contae na Mí

[To be inserted to be inserted in the final plan]

Teachtaireacht ó Phríomhfheidhmeannach Chomhairle Contae na Mí

[To be inserted to be inserted in the final plan]

1. Réamhrá

Sócmhainní oidhreacht chultúrtha agus nádúrtha na Mí

Tá acmhainn oidhreachta shaibhir as an ngnáth ag an Mí agus roinnt suíomhanna aitheanta go náisiúnta agus go hidirnáisiúnta aici, lena n-áirítear ceann de na coimpléascanna tuamaí pasáiste Neoiliteacha is suntasaí ar domhan ag Brú na Bóinne, a mheasann na Náisiúin Aontaithe '*sárluach uilíoch don chine daonna'* a bheith aige; príomhchathair ársa agus suí Ardríthe na hÉireann i dTeamhair; tuamaí pasáiste Loch Craobh; an caisleán Angla-Éireannach is mó in Éirinn i mBaile Átha Troim; bailte agus sráid-dreacha na hUaimhe, Bhaile Átha Troim agus Cheanannais; samplaí iontacha de thithe móra agus tírdhreacha diméine ón 18ú agus 19ú céad; oidhreacht thionsclaíoch shuntasach canálacha agus muilte agus oidhreacht nádúrtha ilghnéitheach de ghleannta abhann, talamh feirme réchnocach, gréasán d'fhálta sceach agus gnáthóga cois cósta. Is tírdhreach meallacach é seo a théann i bhfeidhm orainn, a thugann eolas dúinn, a spreagann sinn, a thugann bunús dúinn agus a nascann sinn.

Tugann oidhreacht carachtar agus sainiúlacht áitiúil do gach baile, sráidbhaile agus ceantar tuaithe sa Mhí a chuireann le hómós láidir áite agus le hábhar ollmhór mórtais dá muintir agus dá pobal. Cuireann dearcadh dearfach i leith bainistíocht oidhreachta le cáilíocht na beatha agus le hinbhuanaitheacht timpeallachta agus cinnteoidh gur acmhainn í ár n-oidhreacht nádúrtha agus chultúrtha a chuidíonn leis an gcontae dul san iomaíocht mar cheann scríbe turasóireachta cultúrtha agus mar rogha láthair d'infheistíocht isteach.

D'aithin Comhairle Contae na Mí tábhacht na hoidhreachta ina Plean Corparáideach (2009-2014) a dhéanann cur síos ar an bhfís "*Contae a aithnítear go háitiúil, go náisiúnta agus go hidirnáisiúnta mar shárionad le hinfheistíocht a dhéanamh ann, cuairt a thabhairt air agus cónaí ann, cáil as cáilíocht a thimpeallachta, oidhreachta, cultúir agus láidreachta agus inmharthanacht a phobal".*

An Plean Oidhreachta i gComhthéacs

I 2002, d'fhoilsigh an Rialtas an Plean Oidhreachta Náisiúnta a aithníonn gur le gach duine an oidhreacht agus go bhfuil gach duine freagrach as í a chosaint. Deir an plean seo "*ní mór tús*

a chúr le cosaint ár n-oidhreachta ag an leibhéal áitiúil, rud a chuireann ar chumas gach duine a bheith bainteach go gníomhach le caomhnú agus le feabhsú í sin ar linn go léir í". Is gníomh lárnach den Phlean Oidhreachta Náisiúnta foráil don oidhreacht ag an leibhéal áitiúil trí Phleananna Oidhreachta Contae, a mbíonn Fóraim Oidhreachta Contae páirteach iontu, a ullmhú agus glacadh leo. Is freagra é ullmhúchán an chéad, agus anois, an dara Plean Oidhreachta de chuid Chontae na Mí, ar an mbeartas Rialtais seo. Léiríonn na téamaí straitéiseacha atá leagtha amach i bPlean Oidhreachta an Chontae téamaí an Phlean Oidhreachta Náisiúnta tríd is tríd (*oidhreacht á cur i gcroílár an tsaoil phoiblí, oidhreacht á cosaint, eolas a fháil agus feasacht a chur chun cinn).*

Comhlíonann ullmhúchán agus cur i bhfeidhm Phlean Oidhreachta Chontae na Mí ceanglas de chuid Phlean Forbartha Chontae na Mí 2013-2019 chun '*Plean Oidhreachta Chontae na Mí agus aon leasaithe air, a fheidhmiú i gcomhar le Fóram Oidhreachta Chontae na Mí, i gcomhar le páirtithe leasmhara ábhartha, agus leis an bpobal'.*

An Gaol leis an bPlean Forbartha Contae

Is éard atá sa bPlean Forbartha Contae ná an creat reachtúil a leagann amach straitéis, beartais agus cuspóirí úsáid fhoriomlán na talún do phleanáil cheart agus d'fhorbairt inbhuanaithe an chontae, agus cuspóirí eile an údaráis áitiúil, de réir na reachtaíochta ábhartha. Tá roinnt beartas agus cuspóirí ann do chosaint, do chaomhnú agus d'fheabhsú oidhreacht chultúrtha agus nádúrtha na Mí.

Is plean gnímh é an Plean Oidhreachta agus níl aon bheartas úsáid talún ann a mbeadh tionchar aige ar fhorbairt. Comhlánaíonn an Plean Oidhreachta an Plean Forbartha Contae, agus pleananna reachtúla eile, trí dhíriú ar thacú le cur i bhfeidhm cuspóirí oidhreachta trí bhailiú sonraí ábhartha, feasacht phoiblí a ardú, agus trí thabhairt faoi thionscadail/thionscnaimh chun an oidhreacht a aithint, a chosaint agus a bhainistiú.

Scóip Phlean Oidhreachta Chontae na Mí (Dréacht) 2015-2020

Is é *Plean Oidhreachta Chontae na Mí (Dréacht)* an dara Plean Oidhreachta do Chontae na Mí agus clúdaíonn an tréimhse 2015 go 2020. Tugann an Plean deis chun tógáil ar an dul chun cinn agus ar na gnóthachtálacha a rinneadh trí chur i bhfeidhm an chéad Phlean

Oidhreachta Contae agus chun iad a chomhdhlúthú. Tugann sé tiomantas leanúint de bheith ag obair le chéile leis an bpobal agus le páirtithe leasmhara chun feasacht, tuiscint agus léirthuiscint do shócmhainní oidhreachta cultúrtha na Mí a mhúscailt. Léiríonn sé fís do bhainistiú inbhuanaithe oidhreacht na Mí thar na sé bliana atá le teacht agus is deis é saincheisteanna agus riachtanais oidhreachta a aithint ag leibhéal contae, agus chun aghaidh a thabhairt orthu go háitiúil, laistigh de chreat náisiúnta agus réigiúnach. Déanann sé iarracht freisin tógáil ar an obair ata á déanamh faoi láthair sa chontae ag iliomad gníomhaireachtaí, eagraíochtaí, pobail, grúpaí agus daoine aonair.

Agus scóip na hoidhreachta atá le bheith san áireamh sa bplean á sainmhíniú, fuair an Fóram treoir ón Acht Oidhreachta (1995) a deir go n-áirítear é seo a leanas san oidhreacht náisiúnta:

- Séadchomharthaí
- Tírdhreacha
- Réada seandálaíochta
- Muirdhreacha
- Réada Oidhreachta
- Báid bhriste
- Oidhreacht ailtireachta
- Geolaíocht
- Flóra
- Gairdíní agus páirceanna oidhreachta
- Fána
- Uiscí intíre
- Gnáthóga fiadhúlra

D'aontaigh an Fóram an sainmhíniú thuas a leathnú le hoidhreacht tionsclaíoch agus talmhaíochta, oidhreacht shóisialta, béaloideas agus saol na tuaithe, ginealas, logainmneacha agus stair áitiúil a chur san áireamh.

Tá sé d'aidhm ag an bPlean Oidhreachta Contae tosaíochtaí a aithint le dul i mbun gnímh, creat a bhunú do bhainistiú oidhreachta ag an leibhéal áitiúil, agus taitneamh, feasacht, agus léirthuiscint dár n-oidhreacht a mhúscailt do chách. Úsáideadh an doiciméad dar teideal *A Methodology for Local Authority Heritage Officers on the Preparation of County/City Heritage Plans* a chuir an Chomhairle Oidhreachta ar fáil in 2003 mar threoir agus Phlean á ullmhú.

Prionsabail Threoracha

Cuireann roinnt prionsabal lárnach taca faoi fhorbairt an Phlean Oidhreachta Contae agus cloífear leo nuair a bheidh an plean á chur i bhfeidhm. Beidh Comhairle Contae na Mí agus an Fóram Oidhreachta Contae faoi stiúir ag luachanna lárnacha a chuireann taca faoinár ngníomhaíochtaí go léir mar atá leagtha amach i *bPlean Corparáideach d'Údaráis Áitiúla na Mí 2009 go 2014*, lena n-áirítear: *Inrochtaineacht, Freagracht, Oscailteacht, Neartú Pobal, Fócas Saoránach, Daonlathas Áitiúil a Fheabhsú, Glacadh le hAthrú, Comhionannas agus Eisiamh Sóisialta, Bainistiú Acmhainní, Inbhuanaitheacht agus Oibriú i gComhar lenár bPáirtithe Leasmhara.*

Tháinig feidhm in 2001 le Coinbhinsiún UNECE (Coimisiún Eacnamaíoch na Náisiún Aontaithe don Eoraip) ar Rochtain ar Eolas, *Rannpháirtíocht Phoiblí* i gCinnteoireacht agus Rochtain ar Cheartas i gCúrsaí Comhshaoil, ar a dtugtar go coitianta Coinbhinsiún Aarhus. Dhaingnigh Éire é in 2013. Tugann Coinbhinsiún Aarhus cearta don phobal maidir le ***rochtain ar eolas, rannpháirtíocht phoiblí agus rochtain ar cheartas,*** i bpróisis chinnteoireachta rialtais ar chúrsaí a bhaineann leis an gcomhshaol áitiúil, náisiúnta agus trasteorann. Beidh prionsabail Choinbhinsiún Aarhus i bhfeidhm i ngach gníomh a dhéanann Fóram Oidhreachta na Mí.

Forléargas ar Phlean Oidhreachta na Mí 2007-2011

Chlúdaigh an chéad Phlean Oidhreachta do Chontae na Mí a d'ullmhaigh an Fóram Oidhreachta Contae agus ar ghlac Comhairle Contae na Mí leis, an tréimhse 2007 go 2011, agus leag sé amach 77 gníomh a rabhthas le tabhairt fúthu thar thréimhse chúig bliana. Cuireadh síneadh leis an bPlean seo le 2012 agus 2013 a chur san áireamh, le go gcuirfí gach ceann de na príomhghníomhartha i bhfeidhm go hiomlán. Ó 2007, trí mhaoiniú agus trí thacaíocht a chuir Comhairle Contae na Mí agus an Chomhairle Oidhreachta ar fáil, tugadh chun críche go hiomlán 66 (85%) de na 77 ngníomh sa phlean, nó ionchorpraíodh iad i ngníomhaíochtaí bliantúla leanúnacha. Tá cuid de phríomhghnóthachtálacha chéad Phlean Oidhreachta na Mí leagtha amach in Aguisín (IV).

Plean Oidhreachta na Mí 2015-2020 a Ullmhú

D'ullmhaigh an Fóram Oidhreachta Contae an plean seo i gcomhairle le daoine den chontae agus le heagraíochtaí náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla a bhfuil suim acu in oidhreacht na Mí.

Thosaigh próiseas an ullmhúcháin don dara Plean Oidhreachta in Aibreán 2014 le cur i láthair ó Oifigeach Oidhreachta Choiste Beartais Straitéisigh um Pleanáil agus Forbairt Gheilleagrach Chomhairle Contae na Mí, a thug tuairisc agus athbhreithniú ar chur i bhfeidhm ghníomhartha an chéad Phlean Oidhreachta agus a chuir clár ama i láthair d'ullmhúchán Phlean Oidhreachta nua an Chontae. I Meitheamh, i ndiaidh na dtoghchán áitiúil, d'ainmnigh gach ceann de na sé Cheantar Bardasacha ionadaí tofa le bheith ar Fhóram Oidhreachta an Chontae – ar ghrúpa comhairleach neamhreachtúil é a bhunaigh Comhairle Contae na Mí le cuidiú le foirmliú agus le feidhmiú an Phlean Oidhreachta Contae. Áirítear i bhFóram Oidhreachta an Chontae ionadaithe tofa, ionadaithe ón bpobal agus ón earnáil dheonach agus ó raon leathan eagraíochtaí agus gníomhaireachtaí stáit a bhfuil suim ghníomhach acu in, nó atá freagrach as, oidhreacht na Mí. Rinneadh athbhreithniú ar bhallraíocht an Fhóraim. Léirítear ballraíocht reatha an Fhóraim in Aguisín I. Rinneadh cur i láthair do bhaill thofa Chomhairle Contae na Mí in Iúil 2014 a d'fhaomhaigh an próiseas chun Plean Oidhreachta nua an Chontae a ullmhú.

Reáchtáladh próiseas comhairliúcháin poiblí réamhdhréachta (ceithre sheachtain) ó Lúnasa 6 go Meán Fómhair 3 2014 (an dá dháta sin san áireamh). Ullmhaíodh ceistneoir comhairliúcháin agus bhí sé ar fáil ar líne trí *survey monkey*; fógraíodh an próiseas san *Meath Chronicle* agus ar www.meath.ie agus ar shuíomhanna na meán sóisialta agus tugadh cuireadh don phobal aighneachtaí a dhéanamh. Chomh maith leis sin, lorgaíodh aighneachtaí ó raon leathan páirtithe leasmhara lena n-áirítear ionadaithe tofa, gníomhaireachtaí rialtais agus stáit, gach grúpa pobail sa chontae atá cláraithe le Rannóg Pobail Chomhairle Contae na Mí, Liosta Seachadta Oifig Oidhreachta na Mí, Ollscoileanna

agus an earnáil eagraíochtaí neamhrialtasacha. Tugann Aguisín III sonraí na n-aighneachtaí scríofa réamhdhréachta a fuarthas.

Cuimsíonn Fóram Oidhreachta Chontae na Mí trí ghrúpa oibre:
(1) Oidhreacht nádúrtha agus bithéagsúlacht
(2) Oidhreacht thógtha
(3) Oidhreacht chultúrtha agus oidhreacht oideachais

Ullmhaíodh tuarascáil ar na saincheisteanna go léir a ardaíodh sna haighneachtaí comhairliúcháin poiblí réamhdhréachta agus cuireadh i láthair gach ghrúpa oibre iad.

I rith Meán Fómhair agus Deireadh Fómhair 2014 tháinig gach grúpa oibre le chéile trí huaire chun saincheisteanna lárnacha oidhreachta a aithint, aighneachtaí réamhdhréachta a bhreithniú agus teacht ar aontú faoi ghníomhartha don dréachtphlean. Rinne Fóram Oidhreachta na Mí aighneachtaí a bhreithniú go hiomlán agus rinneadh gach iarracht sa dréachtphlean seo tuairimí agus imní an phobail a léiriú. Ach ba cheart a thabhairt ar aird, agus téarmaí tagartha straitéiseacha agus bonn náisiúnta an phlean á gcur san áireamh, nach raibh sé indéanta go ginearálta saincheisteanna a bhain go sonrach le láthair a chur san áireamh.

Rinneadh cur i láthair ar an Dréachtphlean don Choiste Beartais Straitéisigh um Pleanáil, Geilleagair agus Fiontair ar 30 Deireadh Fómhair 2014. Tionóladh cruinniú iomlánach d'Fhóram Oidhreachta Chontae na Mí ar 8 Eanáir 2015 chun ábhar críochnaitheach an Dréachtphlean a shocrú. Cuireadh an Dréacht i láthair bhaill tofa Chomhairle Contae na Mí ag cruinniú na Comhairle ar 12 Eanáir 2015 ag ar socraíodh an plean a chur ar taispeáint go poiblí agus tabhairt faoi phróiseas comhairliúcháin poiblí ar an Dréacht. Féadtar aighneachtaí nó tuairimí i scríbhinn ar an Dréachtphlean Oidhreachta a dhéanamh suas go dtí **5.00pm Dé Máirt an 3 Márta 2015.** Reáchtálfar sraith seisiún comhairliúcháin poiblí i ngach Ceantar Bardasach i mí Feabhra.

Tar éis na tréimhse comhairliúcháin poiblí seo tiocfaidh an Fóram Oidhreachta Contae le chéile arís agus breithneofar aighneachtaí. Aontófar leasuithe ar an dréacht agus tabharfar

an plean chun críche. Cuirfear an plean deiridh i láthair bhaill tofa Chomhairle Contae na Mí lena bhreithniú agus le glacadh leis.

Téamaí Straitéiseacha agus Gníomhartha:

Tá 45 ghníomh sa bPlean seo, a rangaítear faoin sé phríomhthéama straitéiseacha seo. Rinneadh gach iarracht a chinntiú go bhfuil na gníomhartha a leagadh amach réadúil agus indéanta thar shaolré an phlean.

Socraíodh na gníomhartha thíos de réir **sé théama straitéiseacha:**

Téama Straitéiseach 1:	Ár dtuiscint ar oidhreacht na Mí a mhéadú trí fheasacht, oideachas agus oiliúint
Téama Straitéiseach 2:	Sonraí oidhreachta agus eolas a scaipeadh ar phobal níos leithne agus suirbhéanna/taighde a dhéanamh sa chás go mbíonn bearnaí eolais ann
Téama Straitéiseach 3:	Dea-chleachtas i gcaomhnú agus i mbainistiú sócmhainní oidhreachta na Mí a chur chun cinn
Téama Straitéiseach 4:	Oibriú i gcomhar le pobail áitiúla agus le páirtithe leasmhara eile chun gabháil go gníomhach dár n-oidhreacht, taitneamh a bhaint aisti agus cúram a dhéanamh di
Téama Straitéiseach 5:	An oidhreacht a spreagadh mar acmhainn chun cur le cáilíocht na beatha agus le forbairt eacnamaíoch agus chultúrtha sa Mhí
Téama Straitéiseach 6:	An oidhreacht a phríomhshruthú laistigh den Údarás Áitiúil agus ceapachán gairmithe oidhreachta a lorg chun tacú le seirbhís oidhreachta comhtháite a chur ar fáil

Téama Straitéiseach 1: Ár dtuiscint ar oidhreacht na Mí a mhéadú trí fheasacht, oideachas agus oiliúint

Uimh.	Gníomh
1.1	Dul i dteagmháil leis an bpobal chun feasacht a mhúscailt agus tuiscint ar oidhreacht agus ar luach ginealach reiligí agus a struchtúir stairiúla ghaolmhara a spreagadh.
1.2	Comhdháil bhliantúil/débhliantúil a chur chun cinn agus a éascú (agus úsáid á baint as dea-chleachtas idirnáisiúnta) lenár dtuiscint ar gach gné den oidhreacht a neartú ag leibhéal náisiúnta, contae agus pobail.
1.3	'Lá Oidhreachta' a bhunú i scoileanna agus tionscadal píolótach a fhorbairt i ngach Ceantar Bardasach i gcomhar le hIonad Oideachais na hUaimhe lena mbeadh scoil nasctha le grúpa oidhreachta áitiúil chun tabhairt faoi thionscadal oidhreachta.
1.4	Dul i dteagmháil leis an bpobal ar líne le sluafhoinsiú a dhéanamh agus ainmneacha gach crosaire sa chontae a aithint.
1.5	Clár feasachta agus oideachais oidhreachta a fhorbairt i gcomhpháirtíocht le hIonad Oideachais na hUaimhe, dírithe ar dhaltaí bunscoile agus iar-bhunscoile, ar mhúinteoirí agus ar phobal na scoile le go gcuirfí séadchomharthaí na Mí san áireamh mar chuid den churaclaim Bunscoile, an Teastais Shóisearaigh agus na hArdteistiméireachta.
1.6	Plean agus Straitéis Chumarsáide Oidhreachta a fhorbairt agus a fheidhmiú dírithe ar ghrúpaí aitheanta de gheallsealbhóirí.
1.7	Is i gContae na Mí atá an t-aon Ghaeltacht aitheanta i gCúige Laighean; Ráth Chairn/Baile Ghib. Iarracht a dhéanamh cur leis an bpobal ar leith seo mar acmhainn shaibhir don tír ar fad, ag féachaint don tábhacht a bhaineann leis ó thaobh na hantraipeolaíochta, na socheolaíochta, an oideachais, na hoidhreachta, an chultúir, an bhéaloidis agus na teangeolaíochta.
1.8	Taispeántas a fhorbairt a thabharfadh sárthaispeántas ar gheolaíocht an chontae lena léiriú i leabharlanna mórthimpeall na tíre.
1.9	Tionscadal a dhéanamh ar oidhreacht nádúrtha Thoibreacha Beannaithe
1.10	Feasacht a mhúscailt faoi gach gné den oidhreacht trí chlár feasachta oidhreachta bliantúil (e.g. cainteanna, siúlóidí, foilseacháin, taispeántais, seimineáir, oiliúint i mbainistiú dea-chleachtais, agus rannpháirtíocht i gcláir náisiúnta agus in imeachtaí mar an tSeachtain Oidhreachta, Lá na Bithéagsúlachta agus Seachtain na gCrann nó tionscnaimh eile) dírithe ar phríomhgheallsealbhóirí agus spriocghrúpaí lena n-áirítear grúpaí pobail, scoileanna agus an pobal.
1.11	Cumann Allamuigh Ghleann na Bóinne a bhunú agus clár bliantúil gníomhaíochtaí (turais, siúlóidí páirce, cainteanna tae etc.) i gcomhar le geallsealbhóirí náisiúnta

	agus áitiúla.

Téama Straitéiseach 2: Sonraí oidhreachta agus eolas a scaipeadh ar phobal níos leithne agus suirbhéanna/taighde a dhéanamh sa chás go mbíonn bearnaí eolais ann

Uimh.	Gníomh
2.1	Cartlann de gach tuarascáil seandálaíochta (lena n-áirítear tochailt, tástáil, monatóireacht, EIS, suirbhé geoifisiceach, measúnuithe eile) a scríobhadh maidir le hiarratais phleanála nó obair thaighde ar fud an chontae a bhunú agus a choinneáil.
2.2	A chinntiú go ndéantar gach suíomh a nua-aimsítear trí imscrúduithe seandálaíochta agus a fhíoraítear ag an tSeirbhís Séadchomharthaí Náisiúnta ar seandálaíocht.ie nó ar bhealaí eile, a thaifeadadh ar chóras GIS na Comhairle agus go ndéantar iad a chomhtháthú i nósanna imeachta pleanála ó am an fhíoraithe/taifeadta ag na húdaráis ábhartha.
2.3	**Tairseach Gréasáin GIS-bhunaithe Sonraí Oidhreachta** cuimsitheach **Chontae na Mí** a fhorbairt agus a choinneáil trí thaifid, bunachair shonraí agus tuarascálacha atá ar fáil ar shócmhainní oidhreachta sa chontae a chomhordú agus a dhigitiú. Beidh an bunachar sonraí seo comhoiriúnach le bunachair shonraí náisiúnta atá ann cheana nó atá á bhforbairt.
2.4	Eolas a scaipeadh ar oidhreacht an Chontae trí theicneolaíochtaí digiteacha a úsáid, lena n-áirítear aipeanna Fóin Chliste, léirithe ilmheán (fuaime, treoir físe etc.) agus na meáin shóisialta.
2.5	Iarracht a dhéanamh tacú le taighde ar oidhreacht lámhscríbhinní filí, scríobhaithe agus scoláirí na Mí agus lena bhfoilsiú.
2.6	Obair forbartha ar chartlann ghrianghrafadóireachta a chur chun cinn trí shealbhú, scanadh agus chatalógú, úsáid á baint as na samhaltacha dea-chleachtais is nuaí
2.7	Fardal de flóra agus fána sa chontae a thiomsú.
2.8	Suirbhéanna/tionscadail a dhéanamh chun sonraí oidhreachta a bhailiú áit a bhfuil bearnaí eolais ann.

Téama Straitéiseach 3: Dea-chleachtas i gcaomhnú agus i mbainistiú sócmhainní oidhreachta na Mí a chur chun cinn

Uimh.	Gníomh
3.1	Cláir oiliúna inmheánacha a bhunú d'fhoireann na Comhairle atá bainteach le bainistiú oidhreachta (seandálaíocht agus/nó oidhreacht nádúrtha/thógtha) an chontae le tagairt ar leith don dea-chleachtas atá cothrom le dáta. Is é a thabharfaidh na cláir oiliúna seo d'fhoireann na Comhairle atá bainteach le cinntí a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar an oidhreacht, taithí ar bhunachair shonraí náisiúnta agus ar acmhainní atá ann cheana chun bonn eolais a chur faoi phróiseas na cinnteoireachta.
3.2	Plean Gnímh Bithéagsúlachta Chontae na Mí 2015-2020 a fheidhmiú i gcomhar leis na páirtithe leasmhara go léir agus leis an bpobal.
3.3	Oibrithe Deonacha Caomhantais Ghleann na Bóinne a bhunú i gcomhar le Comhairle Contae Lú.
3.4	Coiste Comhairleach Séadchomharthaí Stairiúla a bhunú.
3.5	Coiste foirgneamh stairiúla inmheánach a bhunú chun na críche seo a leanas: feidhmiú mar bhealach le heolas a mhalartú; seimineáir a eagrú; saincheisteanna comhleasa a scrúdú; agus chun treoir agus comhairle maidir le cúram, coinneáil, bainistiú agus maoiniú acmhainn foirgneamh stairiúla an Údaráis Áitiúil a chomhordú.
3.6	Painéal ailtirí caomhantais a chruthú a bheadh ar fáil chun comhairle a chur ar fáil do Chomhairle Contae na Mí faoi oibreacha caomhnaithe ar struchtúir stairiúla, má theastaíonn sí.

Téama Straitéiseach 4: Oibriú i gcomhar le pobail áitiúla agus le gheallsealbhóirí eile chun gabháil go gníomhach dár n-oidhreacht, taitneamh a bhaint aistí agus cúram a dhéanamh di

Uimh.	Gníomh
4.1	Scéim Deontas Oidhreachta Pobail Chomhairle Contae na Mí a bhunú chun tacú le pobail áitiúla tabhairt faoi thionscadail oidhreachta agus Dámhachtainí Oidhreachta Bliantúla a chur ar fáil do thionscadail/phobail a léirigh dea-chleachtas maidir le tuiscint, taifeadadh nó caomhnú oidhreachta.
4.2	Líonra/fóram a bhunú do ghrúpaí oidhreachta áitiúla agus imeacht bliantúil a reáchtáil chun comhairle a chur maidir le bunú, staidreamh scóipe tionscadal, rannpháirteachas i dtionscadail ar fud an chontae (e.g. reiligí agus stair bhéil), foilseacháin agus deontais.
4.3	An tionscadal *'My Tara'* a úsáid mar theimpléad chun tabhairt ar phobail leas a bhaint as a dtírdhreach.
4.4	Naisc straitéiseacha a fhorbairt le hinstitiúidí trí leibhéal chun taighde oidhreachta i gContae na Mí a spreagadh agus chun urraíocht a lorg ón earnáil phríobháideach/ páirtithe leasmhara chun tacú le clár taighde aontaithe.
4.5	Tacú le hobair leanúnach Thionscadail Ainmneacha Páirce na Mí trí: a. Na sonraí atá bailithe cheana i dtionscnaimh oidhreachta agus turasóireachta a úsáid b. Béim a chur ar shnáithe breise den tionscadal mar réimsí suntasacha don taighde acadúil **c.** Tacú le hobair leanúnach an tionscadail ar líne agus le tionscnaimh foilsithe
4.6	Oibriú i gcomhar le hinstitiúidí tríú leibhéal, an Clár Fionnachtana, grúpaí pobail agus geallsealbhóirí eile chun tionscadail oidhreachta agus tionscnaimh fhor-rochtana/oideachais, agus taighde nuálaíoch a fhorbairt agus a chur chun cinn.
4.7	Oibriú i gcomhar leis na heagraíochtaí/gníomhaireachtaí ábhartha agus leis an bpobal chun tuiscint ar oidhreacht uiscebhealaí agus struchtúir ghaolmhara i gContae na Mí a chur chun cinn.

Téama Straitéiseach 5: An oidhreacht a spreagadh mar acmhainn chun cur le cáilíocht na beatha agus le forbairt eacnamaíoch agus chultúrtha sa Mhí

Uimh.	Gníomh
5.1	Tionscadail a fhorbairt chun láir bailte agus sráidbhailte stairiúla a fheabhsú agus a athbheochan, rud a dhéanfaidh soláthar do chaomhnú, d'athchóiriú, d'athnuachan agus d'athfhorbairt foirgneamh agus sráid-dhreacha stairiúla, lena n-áirítear uasghrádú ar aghaidheanna siopa agus ar an réimse poiblí, agus ardchaighdeán dearaidh shibhialta a chur chun cinn.
5.2	Tabhairt faoi staidéar ar thionchair agus ar dheiseanna eacnamaíocha, sóisialta/oideachais Shuíomh Oidhreachta Domhanda UNESCO ag Brú na Bóinne.
5.3	Déanfaidh Fóram Oidhreachta Chontae na Mí agus Comhairle Contae na Mí iniúchadh gníomhach ar dheiseanna maoinithe AE, i gcomhar le comhpháirtithe eile, b'fhéidir, ar bhonn trasteorann nó réigiúnaigh.
5.4	Tacaíocht agus spreagadh a thabhairt d'fhorbairt Theach Chnóbha mar lárionad d'Oideachas Oidhreachta Cultúrtha.
5.5	Tacú le cur i bhfeidhm *Chreat Taighde Suíomh Oidhreachta Domhanda Bhrú na Bóinne* agus *Plean Bainistíochta Suíomh Oidhreachta Domhanda Bhrú na Bóinne*
5.6	Oibriú i gcomhar le príomhgheallsealbhóirí chun Contae na Mí a fhorbairt agus a chur chun cinn mar ionad d'oideachas oidhreachta agus cheann scríbe do thurasóireacht chultúrtha.
5.7	Tacú le staidéar féidearthachta ar mhúsaeim chontae a chur ar fáil i gcomhairle le páirtithe leasmhara áitiúla agus náisiúnta agus iniúchadh a dhéanamh ar mhúsaeim fhíorúil (ar líne) a fhorbairt.
5.8	Naisc a bhunú le húinéirí tithe stairiúla agus spreagadh a thabhairt dóibh sin a bhíonn ar oscailt don phobal mar chuid d'eispéireas Ghleann na Bóinne.
5.9	Tacú, ar bhealach íogaireach, le glasbhealaí sa chontae agus an oidhreacht a chur chun cinn feadh na mbealaí.
5.10	Cur leis an mbithéagsúlacht trí ghlacadh le cur chuige bunaithe ar Infrastruchtúr Glas (IG) i leith na pleanála chun: • Oiliúint leanúnach a chur ar fáil d'Oifigigh Phleanála chun IG a chomhtháthú i bhfeidhmeanna pleanála príomhshrutha • Treoir a ullmhú faoin gcaoi ar féidir an bhithéagsúlacht a fheabhsú tríd an bpróiseas bainistithe forbartha i.e. réamhphleanáil, cúinsí cuí, measúnú ar iarratais phleanála • Tabhairt isteach cur chuige bunaithe ar Infrastruchtúr Glas i raon pleananna reachtúla agus corparáideacha • Mapáil Infrastruchtúir Ghlais a chomhtháthú i mbogearraí G.I.S na Comhairle

5.11	Leanúint ar aghaidh ag obair i gcomhar le Foghrúpa Bithéagsúlachta Réigiún Teorann an Oirthir mar obair leantach ó Thionscadal INTERREG IVA AE '*Gníomh don Bhithéagsúlacht*' chun cur tuilleadh le feidhmiú *Chreat Bithéagsúlachta Réigiún Teorann an Oirthir* agus *Straitéis Chumarsáide faoin bhFáth atá le Bithéagsúlacht* agus chun maoiniú AE a lorg do thionscadal comhpháirtíochta bithéagsúlachta trasteorann eile.

Téama Straitéiseach 6: An oidhreacht a phríomhshruthú laistigh den Údarás Áitiúil agus ceapachán gairmithe oidhreachta a lorg chun tacú le seachadadh seirbhís oidhreachta comhtháite

Uimh.	Gníomh
6.1	Ciste Oidhreachta na Mí a bhunú chun tacú le cur i bhfeidhm Phlean Oidhreachta Chontae na Mí.
6.2	Ceapachán gairmithe oidhreachta lánaimseartha a lorg laistigh de Chomhairle Contae na Mí, daoine a theastaíonn le príomhreachtaíocht agus beartas a chur i bhfeidhm (Faoi réir ag (a) cead ón DoECLG post foirne a líonadh, agus (b) fáil ar go leor acmhainní buiséadacha le freastal ar thuarastail aon phost foirne a cheadófaí): **(i) <u>Cartlannaí</u>, an ról seo á cheangal leis an ról <u>Bainisteoir Taifead</u> agus freagracht ar leith air as:** ○ Taifid a mheasúnú ○ Áiseanna aimsithe cuimsitheacha a chruthú ○ Córais bainistíochta taifead a fheidhmiú, agus ○ Sceidil choinneála a eagrú chun taifid a chosaint agus chun rochtain a chumasú, aird ar leith á thabhairt ag an am céanna ar reachtaíocht FOI agus Cosanta Sonraí **(ii) <u>Seandálaí Tionscadail</u> le freagracht ar leith as:** ○ Comhairle a thabhairt maidir le saincheisteanna seandálaíochta ionchasacha i bhforbairt agus i seachadadh tionscadal de chuid Chomhairle Contae na Mí lena n-áirítear ionchur seandálaíochta i ndearadh tionscadail, oibreacha allamuigh, maolú, tuairisciú, foilsiú agus scaipeadh ○ Buiséid, conarthaí, feidhmíocht agus seachadadh cláraithe seandálaíochta d'fhochonraitheoirí seandálaíochta fostaithe ag Comhairle Contae na Mí nó a ngníomhairí, a bhainistiú ○ Córas Eolais Gheografach Oidhreacht Seandálaíochta do Chontae na Mí a bhainistiú agus a fhorbairt **(iii) An post <u>Comhairleoir Séadchomharthaí Allamuigh na Mí</u> a athbhunú chun:** ○ Monatóireacht agus tuairisciú a dhéanamh ar staid séadchomharthaí ársa laistigh den réimse geografach freagrachta ○ Dul i dteagmháil le húinéirí agus le háititheoirí séadchomharthaí, le húdaráis áitiúla agus le gníomhaireachtaí eile ar staid séadchomharthaí ársa, á gcur ar an eolas faoi bhearta bainistithe cuí lena n-áirítear comhairle ghinearálta ar na scéimeanna comhshaol talmhaíochta ábhartha ○ Tionscnaimh oideachais agus feasachta a cheapadh ○ Monatóireacht agus tuairisciú a dhéanamh ar dhul chun cinn aon oibreacha nó aon ghníomh bainistíochta a mbeadh tionchar acu ar

	shéadchomharthaí ársa. **(iv) <u>Ailtire Chomhairle Contae na Mí chun</u>** ○ Feasacht ar thábhacht na cáilíochta i ndearadh san ailtireacht agus sa timpeallacht thógtha a chur chun cinn agus a spreagadh. ○ Cleachtas feabhsaithe sna hearnálacha príobháideacha agus poiblí araon a spreagadh, mar aon le coincheap na hinbhuanaitheachta sa dearadh, i dtógáil agus i gcoinneáil foirgneamh. ○ Seirbhísí ailtireachta agus comhairle a chur ar fáil don Chomhairle Contae, don Phríomhfheidhmeannach agus do Stiúrthóir Seirbhísí sna réimsí seo a leanas: ▪ Pleanáil, Dearadh Uirbeach agus an Réimse Poiblí ▪ Tithíocht agus Athghiniúint ▪ Leabharlanna agus Foirgnimh Chathartha ▪ Caomhnú agus Athchóiriú ▪ Ullmhúchán do Chomhairliúchán/Faisnéisiú ▪ Soláthar Oibreacha agus Seirbhísí ▪ Bainistíocht Thionscadal agus Chonartha **(v) <u>Oifigeach Bithéagsúlachta</u> chun:** ○ An bhithéagsúlacht agus gníomhaíochtaí bainteach leis an mbithéagsúlacht sa chontae a chur chun cinn, a bhainistiú agus a chomhordú ○ Ullmhúchán agus feidhmiú Phlean Bithéagsúlachta an Chontae a éascú agus a bhainistiú ○ Comhairle a chur ar ranna na comhairle maidir le cúrsaí bithéagsúlachta ina bpleananna agus ina dtionscadail ○ Comhairle a chur ar fáil do ghrúpaí pobail agus don phobal ar chúinsí bitheolaíochta

An chaoi a gcuirfear an plean i bhfeidhm

Aithníonn an plean (dréacht) 45 ghníomh aontaithe agus réadúla le cur i bhfeidhm thar na tréimhse sé bliana, ó 2015 go 2020. In a gcuid pléití, bhí Fóram Oidhreachta an Chontae an-fheasach faoin aeráid eacnamaíoch tráth a raibh an plean nua á ullmhú agus d'aithin an riachtanas chun oibriú le chéile, ar acmhainní níos lú, lenár n-aidhmeanna a bhaint amach. Thug líon na n-aighneachtaí réamhdhréachta ón bpobal (féach Aguisín lll) an-spreagadh d'Fhóram Oidhreachta an Chontae a léirigh a mian láidir agus a dtoilteanas a bheith rannpháirteach i bhfeidhmiú gníomhartha an phlean nua. Tapófar deiseanna chun oibriú i gcomhar le comhpháirtithe laistigh agus lasmuigh den chontae nuair is féidir.

Déanfar clár oibre a dhréachtú gach bliain bunaithe ar chlár an phlean agus ar na tosaíochtaí reatha. Úsáidfear é seo chun cur isteach ar mhaoiniú ón gComhairle Oidhreachta agus ó fhoinsí eile do thionscadail éagsúla. Foilseofar tuarascáil ar ghníomhartha na bliana ag deireadh gach bliana. Cuirfear an Plean Oidhreachta i bhfeidhm trí chlár oibre bliantúil mionsonraithe, comhaontaithe leis an gComhairle Oidhreachta, faoi mhaoirseacht Fhóram Oidhreachta na Mí agus á chomhordú ar bhonn laethúil ag Oifigeach Oidhreachta Chomhairle Contae na Mí.

Tá Comhairle Contae na Mí tiomanta, i gcomhpháirtíocht leis an bhFóram Oidhreachta Contae, do na gníomhartha sa bplean a thabhairt chun críche. Tá an Chomhairle Oidhreachta tar éis comhaontú, i bprionsabal, féachaint ar an bPlean mar iarratas straitéiseach 6 bliana ar mhaoiniú. Déanfaidh an Chomhairle Oidhreachta breithniú ar mhaoiniú a thabhairt do ghníomhartha sa bPlean atá ag teacht lena cuspóirí féin agus atá ag teacht le gnáthchritéir mhaoinithe. Is dúshlán mór é an plean a chur i bhfeidhm agus teastóidh comhoibriú agus rannpháirteachas leanúnach an uile dhuine má táimid chun ár n-uaillmhianta a chur i gcrích.

Measúnú Cuí

> Éilíonn an Treoir maidir le Gnáthóga (Treoir 92/43/CEE ón gComhairle) arna trasuí i ndlí na hÉireann ag Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Gnáthóga Nádúrtha agus Éin) 2011 go gcaithfear gach plean agus tionscadal a thástáil do thionchar ionchasach

ar Limistéir faoi Chaomhnú Speisialta (SACanna) nó Limistéir faoi Chosaint Speisialta (SPAnna). Tá sé d'aidhm ag an scagthástáil a fháil amach an bhfuil gá le Tástáil i leith Measúnú Oiriúnachta iomlán faoi Airteagal 6 den Treoir. Rinneadh scagadh ar Dhréachtphlean Oidhreachta Chontae na Mí 2015–2020 agus chuir na torthaí bonn eolais faoin nDréachtphlean seo. Ar an iomlán cinneadh nach mbeadh aon drochthionchar suntasach ag an bplean ar shuíomhanna Natura 2000 agus nach raibh aon Mheasúnú eile de dhíth. Foilsítear an tuarascáil iomlán tástála Measúnú Oiriúnachta aisti féin.

Tá Comhairle Contae na Mí agus Fóram Oidhreachta an Chontae tiomanta go hiomlán do chur i bhfeidhm riachtanais na Treorach maidir le Gnáthóga, agus déanfar scagadh ar thionscadail aonair i ndáil le measúnú oiriúnachta freisin nuair is cuí.

Aguisín I: Baill Fhóram Oidhreachta Chontae na Mí (2014)

Oidhreacht Chultúrtha agus Oideachais an Ghrúpa Oibre

Ainm	**Ionadaí**
Séamus MacGabhann	Cathaoirleach Fhóram Oidhreachta Chontae na Mí (Léachtóir ar scor i Roinn an Bhéarla, Ollscoil Náisiúnta na hÉireann, Maigh Nuad)
Geradette Bailey	Oifigeach Ealaíon, Comhairle Contae na Mí
John Clancy	Cumann Stairiúil agus Seandálaíochta na Mí
An Dr Danny Cusack	Líonra Staire na Mí
Olive Falsey	Seirbhísí Corparáideacha, Comhairle Contae na Mí
Richard Farrelly	Dlísheomraí na hUaimhe
An Clr Wayne Forde	Ceantar Bardasach na hUaimhe
An Clr Trevor Golden	Ceantar Bardasach Bhaile Átha Troim
An Dr Loreto Guinan	Oifigeach Oidhreachta, Comhairle Contae na Mí
Michael Ludlow	Comhpháirtíocht na Mí
Pádraig MacDonncha	Comharchumann Ráth Chairn
Ciaran Mangan	Leabharlannaí an Chontae, Leabharlann Chontae na Mí
Paula McCaul	Oifigeach Turasóireachta Cúnta – Gleann na Bóinne
Bernadette McHugh	Ionad Oideachais na hUaimhe
Fiona Redmond	Pleanálaí Feidhmiúcháin Sinsearach, Comhairle Contae na Mí
Frances Tallon	Leabharlannaí Feidhmiúcháin Sinsearach, Leabharlann Chontae na Mí
Clare Tuffy	Oifig na nOibreacha Poiblí
Michelle Whelan	Oifigeach Turasóireachta – Gleann na Bóinne

Grúpa Oibre na hOidhreachta Tógtha

Ainm	**Ionadaí**
Wendy Bagnall	Pleanálaí Feidhmiúcháin Sinsearach, Comhairle Contae na Mí
An Dr Conor Brady	Institiúid Teicneolaíochta Dhún Dealgan (DKIT)
Jill Chadwick	Oifigeach Caomhantais, Comhairle Contae na Mí
Geoffrey Clarke	Taisce na Mí
An tOll Gabriel Cooney	Ollamh le Seandálaíocht Cheilteach, An Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath
Kieran Cummins	Cumann Staire agus Seandálaíochta na Mí
An tOll George Eogan	Seandálaí
An Clr David Gilroy	Ceantar Bardasach Cheanannais
Bernard Greene	Pleanálaí Feidhmiúcháin Sinsearach, Comhairle Contae na Mí
An Dr Loreto Guinan	Oifigeach Oidhreachta, Comhairle Contae na Mí
Colm McCoy	Pleanálaí, Comhairle Contae na Mí

Finola O`Carroll	Institiúid Seandálaíochta Éireann (IAI)
Marc Ritchie	Comhairleoir Caomhantais Seandálaíochta, an Roinn Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta
Niall Roycroft	Seandálaí an Tionscadail, Comhairle Contae na Mí
Patrick Shaffrey	Ailtire agus Pleanálaí Baile
An Dr Geraldine Stout	Seirbhís na Séadchomharthaí Náisiúnta, an Roinn Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta
An Clr Gillian Toole	Ceantar Bardasach Ráth Tó

An Grúpa Oibre Bhithéagsúlachta agus Oidhreachta Nádúrtha

Ainm	**Ionadaí**
An Dr Tina Aughney	Caomhnú Ialtóg Éireann
Peter Brady	Oifigeach Feasachta Comhshaoil, Comhairle Contae na Mí
Caroline Corrigan	An Rannóg Comhshaoil, Comhairle Contae na Mí
An Dr Maurice Eakin	Oifigeach Caomhantais Ceantair, An tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra, an Roinn Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta
Ray Earle	Comhordaitheoir AE-CTU, Ceantar Abhantraí an Oirthir
Maeve Fanning	Éiceolaí
Colin Finnegan	Teagasc
An Dr Colman Gallagher	Coláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath
An Dr Loreto Guinan	Oifigeach Oidhreachta, Comhairle Contae na Mí
An Dr Michael Gunn	Cairde Éanlaith Éireann - Brainse na Mí
Aoife Kennedy	Pleanálaí, Comhairle Contae na Mí
Diarmuid Lally	Cathaoirleach IFA na Mí
Annette Lynch	An tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra, an Roinn Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta
Noel McGloin	Iascaigh Intíre na hÉireann
An Clr Paddy Meade	Ceantar Bardasach na hInse - Bhaile an Bhiataigh
An Dr Robbie Meehan	Geolaí
An Dr Caroline MhicDaid	Luibheolaí, BSBI
An Dr Declan Murray	Zó-eolaí (léachtóir ar scor ó Choláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath)
James Murray	Líonra Éiceaturasóireachta na Mí
Fergal O`Bric	Pleanálaí, Comhairle Contae na Mí
An Clr Sean Smith	Ceantar Bardasach Chill Dhéagláin

Aguisín II: Amlíne Ullmhúcháin an Phlean Oidhreachta

Dáta	**Gníomhaíocht**
23 Aibreán 2014	Cur i láthair ar fheidhmiú *Phlean Oidhreachta Chontae na Mí 2007-2011* agus modheolaíocht ar líne d'ullmhúchán *Phlean Oidhreachta Chontae na Mí 2015-2020* don Choiste Beartais Straitéisigh um Pleanáil agus Forbairt Gheilleagrach
Meitheamh 2014	Ainmniúcháin a lorg d'Fhóram Oidhreachta an Chontae ó Chomhairle nuathofa ó gach Ceantar Bardasach (n=6)
7 July 2014	Cur i láthair ar fheidhmiú *Phlean Oidhreachta Chontae na Mí 2007-2011* agus modheolaíocht ar líne d'ullmhúchán *Phlean Oidhreachta Chontae na Mí 2015-2020* do bhaill tofa Chomhairle Contae na Mí
Iúil –Lúnasa2014	Athbhreithniú ar Bhallraíocht Fhóram Oidhreachta an Chontae
6 Lúnasa – 3 Meán Fómhair (go huile)	Céim Chomhairliúcháin Phoiblí Réamhdhréachta
22 Meán Fómhair 2014	Grúpa Oibre Oideachais agus Oidhreachta Cultúrtha (Cruinniú 1)
24 Meán Fómhair 2014	Grúpa Oibre Bithéagsúlachta agus Oidhreachta Nádúrtha (Cruinniú 1)
26 Meán Fómhair 2014	Grúpa Oibre na hOidhreachta Tógtha (Cruinniú 1)
2 Deireadh Fómhair 2014	Grúpa Oibre Oideachais agus Oidhreachta Cultúrtha (Cruinniú 2)
3 Deireadh Fómhair 2014	Grúpa Oibre Bhithéagsúlachta agus Oidhreachta Nádúrtha (Cruinniú 2)
14 Deireadh Fómhair 2014	Grúpa Oibre na hOidhreachta Tógtha (Cruinniú 2)
15 Deireadh Fómhair 2014	Grúpa Oibre Oideachais agus Oidhreachta Cultúrtha (Cruinniú 3)
23 Deireadh Fómhair 2014	Grúpa Oibre Bhithéagsúlachta agus Oidhreachta Nádúrtha (Cruinniú 3)
24 Deireadh Fómhair 2014	Grúpa Oibre na hOidhreachta Tógtha (Cruinniú 3)
30 Deireadh Fómhair 2014	Cur i láthair *Dhréachtphlean Oidhreachta Chontae na Mí 2015-2020* don Choiste Beartais Straitéisigh um Pleanáil, Geilleagair agus Fiontair
8 Eanáir 2015	Cruinniú iomlánach d'Fhóram Oidhreachta Chontae na Mí
12 Eanáir 2015	Cur i láthair *Dhréachtphlean Oidhreachta Chontae na Mí 2015-2020* do bhaill tofa Chomhairle Contae na Mí
Eanáir 2015 –Márta 2015	Comhairliúchán Poiblí ar *Dhréachtphlean Oidhreachta Chontae na Mí 2015-2020*

Aguisín III: an Próiseas Comhairliúcháin Poiblí Réamhdhréachta

Fuarthas aighneachtaí i scríbhinn ó na heagraíochtaí agus ó na daoine aonair seo a leanas mar chuid den chéim chomhairliúcháin poiblí réamhdhréachta ón 6 Lúnasa 2014 go dtí an 3 Meán Fómhair 2014 (go huile):

Aighneachtaí ó Eagraíochtaí

- Líonra Éiceathurasóireachta na Mí (Carina Mount Charles)
- Comhaltas Ceoltóirí Éireann (Bill Slattery)
- Caomhnú Ialtóg Éireann (Tina Aughney)
- Grúpa Oidhreachta na hUaimhe (Deirdre Testing)
- Grúpa Oidhreachta Bhaile an Bheileogaigh (Fiona Ahern)
- Cumann Feabhsaithe Bhaile an Bhóthair (Phillip McCormack)
- Grúpa Pobail an Chorr Mhín Teo(Monica Morris)
- Mórtas Ceantair Bhaile an Locha (Roisin Geraghty)
- Cumann Forbartha cheantar Chill Mhaighneann (KADA) (Jim Condra)
- Coiste Halla Bhaile Ghib (Maria Keegan)
- Bailte Slachtmhara Steach Maoilín (Jim Matthews)
- Grúpa Oidhreachta Dhamhliag (Janet Leigh)
- Grúpa Caomhnaithe Skyrne na Teamhrach (Carmel Diviney)
- Fardal Náisiúnta na hOidhreachta Ailtireachta (Willie Cumming)
- An tSeirbhís Foraoise, an Roinn Talmhaíochta, Bia agus na Mara (Ken Bucke)
- An Chomhairle Oidhreachta (Beatrice Kelly)
- St. Kenneth's (Tracy McElhinney)
- Comhairliúchán agus Oideachas na hOidhreachta Ailtireachta (Myles McKenna)
- Iarnród Éireann (Gregg Ryan)
- Cairde Éanlaith Éireann, Brainse na Mí (Paul Gallagher)
- Cuideachta Taighde Chumann Mise Éire (Elaine Hannon)
- *Beautiful Meath Tours* (Derek Smith)
- An tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra (Maurice Eakin)
- Grúpa Oidhreachta agus Taitneamhachta Chill Bhearaigh (Ciara Reynolds)
- Cairde na Teamhrach (Michael Slavin)
- Éiceathurais na Mí (Kate Flood)
- Bailte Slachtmhara Bhaile an Chaisleáin (Michael Clarke)
- Mórtas Ceantair Kilskyre (Claire Flanagan)
- Cumann Staire na hUaimhe agus na Dúiche máguaird (Ethna Cantwell)

- *Wildlife Rehabilitation Ireland* (Emma Higgs)
- Coiste na mBailte Slachtmhara, Dumhliag (Sally Griffin)
- Comhairle Phobail Bhaile Íomhair
- Grúpa Forbartha Bhaile Uilcín (Charlotte White)
- An Taisce (Tomas Bradley)
- Brainse Loingseoireachta na Bóinne, Cumann Uiscebhealaí Intíre Éireann (Myles Brady)
- Iontaobhas Áth Cinn (Geraldine Gaughran)
- *Ashbourne Historical Society* (Jack Holmes)
- An Taisce, Comhlachas na Mí (Geoffrey Clarke)
- Fóram Pobail Bhaile Shláine (Pat Doyle)
- Grúpa Eolas Gaoithe na Mí
- Cumann Staire agus Seandálaíochta na Mí (John P. Clancy)
- Scoil Allamuigh Seandálaíochta na hÉireann (Finola O'Carroll)
- An Clár Fionnachtana (Dr Edel Bhreathnach)
- Bord na Móna (Dr Mark McCorry)
- Comhairle Caomhnaithe Phortaigh na hÉireann l (Tadhg O'Corcora)
- Tionscadal Ainmneacha Páirceanna na Mí (Joan Mullen)
- *Keep Ireland Open* (Robert Garland)
- Máistrí Sláintí na hUaimhe (Jacinta Tighe)
- Comhairle na nÓg Chontae na Mí (Grúpa 1)
- Comhairle na nÓg Chontae na Mí (Grúpa 2)
- Comhairle na nÓg Chontae na Mí (Grúpa 3)
- Comhairle na nÓg Chontae na Mí (Grúpa 4)

Aighneachtaí Aonair

- An Dr Stephen Davis
- An Clr Wayne Forde
- Grace McCullen
- Brian Keeley
- Concepta Farrelly
- An Dr Conor Brady
- Yvonne Kavanagh
- Alan Tobin
- Derek Madden
- Phil Kelly
- Martin Mallon
- An Clr Noel French
- Christopher McCormack
- An Clr Gillian Toole
- Kieran Campbell
- Ann O`Kelly-Lynch
- Claire Mullins
- Noreen Reilly
- An Dr Michael Gunn
- Charles Martin
- Sean Ryan
- Tom Kelly
- Dianna M Pollock
- Gearóid Dardis
- Michael Weymes
- Ciara Murphy
- Mairead Maguire
- Brian McCabe
- Marthina Quinn
- Michael Gerald Meade
- Carina Padberg
- Thomas P McCabe
- An Seanadóir John Gilroy
- Deirdre Black
- Siobhán Rheinisch
- Kieran Cummins
- Darrell Peard
- Jim Condra
- Seamus Smith
- Seamus Costello
- Deborah Behan
- Niall Roycroft
- Margaret & Peter Brittain
- Joe Conlon
- William Carey
- Donna Mullen
- Sean Holland

Aguisín IV: Rogha Gnóthachtálacha Phlean Oidhreachta Chontae na Mí 2007-2011

Téama 1 Gníomhartha Feasachta agus Oideachais

- Clár Bliantúil na Seachtaine Oidhreachta
- Clár Bliantúil na hOidhreachta Oideachais
- Thacaigh le grúpaí pobail áitiúla imeachtaí don tseachtain oidhreachta a eagrú
- D'fhoilsigh an leabhar *Wild Things at School* do mhúinteoirí bunscoile (2009)
- Físeán Turasóireachta Cultúrtha Ghleann na Bóinne
- Seimineár ar Thírdhreach agus ar Phobal na Mí (2009 and 2010)
- Comhdháil ag Nochtadh Bhaile Átha Troime na Meánaoise (2008) agus tacaíocht don fhoilseachán (2009)
- Tionscadal Seandálaíochta Phobal Black Friary
- Seimineár agus Ceardlann Aoil (2008)
- Tionscadal Comharsanachta Choill Bhaile an Rátha
- Saintréithe agus Carachtair na Mí – Taispeántas Sleamhnán agus Fuaime
- Fuinneog ghloine dhaite le Scoil Náisiúnta Skryne (2010)
- Sraith Léachtaí ar Thírdhreach na Mí a Léamh(2012)
- Thacaigh le sraith Léachtaí ar Oidhreacht Lios Muilinn
- D'fhorbair Láithreán Gréasáin Oidhreachta na Mí
- Siúlóidí geolaíochta agus turais threoraithe bhliantúla
- Seimineár ar Chúram agus ar Chaomhnú Reiligí Stairiúla
- Seimineáir oidhreachta do Ghrúpaí Bailte Slachtmhara (2007 agus 2012)
- Comórtas Grianghrafadóireachta Oidhreachta
- Dhá sheimineár d'úinéirí struchtúr atá faoi chosaint (2008)
- Taispeántas d'Ealaín Mheigiliteach agus foilseachán (2010)
- Thacaigh le Taighde le Deireanaí i gComhdhálacha Ghleann na Bóinne (2012 agus 2014)
- Taispeántas Albert Kahn i gcomhar le hIonad Ealaíon an Droichid, Droichead Átha
- Thacaigh le Tochailtí Mhainistir Bheigthí – Podchraoltaí

Téama 2 Gníomh Eolais agus Sonraí Bunlíne

- Iniúchadh Geolaíochta Chontae na Mí (2007)
- Suirbhé ar Ghnáthóga Cois Cósta agus ar Bhogaigh (2008)

- Suirbhé ar Limistéir Chaomhantais Ailtireachta (ACA-anna) i gContae na Mí agus bileoga eolais (2007)
- Chuir Léarscáil Ghnáthóga Tháscach ar fáil do Chontae na Mí (2007)
- Suirbhé ar Chrainn, ar Fhálta Sceach agus ar Choillearnach na Mí (2011)
- Plean Bainistíochta do Choill Bhaile an Rátha (2007)
- Suirbhé Oidhreachta Tionsclaíche de Chontae na Mí (2010)
- Paca Eolais ar Oidhreacht Ailtireachta
- Iniúchadh Bitheolaíochta ar mheiteatacair sonraí Flóra agus Fána (2007)
- D'fhoilsigh an leabhar *The Making of Meath* (2012)
- Bithéagsúlacht an tSuirbhé Rampar
- Thacaigh le suirbhé ar eaglaisí meánaoiseacha na Mí
- Suirbhé LiDAR ar Shuíomh Oidhreachta Domhanda Bhrú na Bóinne
- D'fhoilsigh deich Ráiteas Saintréithe ACA do 10 mbaile agus sráidbhaile (2010)
- Thacaigh le taighde geoifisiceach i nGleann na Bóinne
- Bunachar Sonraí Reiligí Stairiúla Chontae na Mí
- Cartlann Fótagrafach na Mí: Céim 1
- Oiliúint ar thaifead agus ar mhapáil reilige do ghrúpaí pobail
- Staidéar píolótach ar Thréithriú Tírdhreacha Stairiúla (2011)
- Iniúchadh ar bhunachair sonraí agus foinsí oidhreachta tógtha Céim: 1

Téama 3 ***Gníomhartha Dea-chleachtais i gCaomhantas agus i mBainistiú Oidhreachta***

- Thacaigh le hathchóiriú Oibreacha Uisce Victeoiriacha Cheanannais
- D'fhorbair agus d'fheidhmigh Plean Gnímh Bithéagsúlachta Chontae na Mí 2008-2012
- Comhairle leanúnach do ghrúpaí pobail agus don phobal
- Cuireadh Oiliúint Bhithéagsúlachta agus Oidhreachta ar fáil d'Fhoireann an Údaráis Áitiúil
- Plean Bainistíochta agus Caomhantais Bhallaí Bhaile Átha Troim (2008)
- Oibreacha Caomhantais ar Bhallaí Bhaile Átha Troim trí Líonra Bhaile Múrtha na hÉireann
- Oiliúint Oidhreachta do Ghrúpaí Pobail – ballarach cloiche singile, leagan fálta, taifead reilige
- Thacaigh le hathchóiriú céimnithe Chanáil na Bóinne
- Comhpháirtí tionscadail
    - INTERREG IVA AE 'Gníomh don Bhithéagsúlacht '
    - Tionscadal INSTAR Ghleann na Bóinne

- Creat Taighde Bhrú na Bóinne

Téama 4 Oidhreacht a Chomhtháthú laistigh den Údarás Áitiúil

- Comhairleoir Séadchomharthaí Allamuigh (2006-2009)
- Oifigeach Caomhantais Lánaimseartha (Ó 2008)
- Oifigeach Bithéagsúlachta Mhuineacháin – na Mí (2010-2013)

Aguisín V: Reachtaíocht Oidhreachta Ábhartha

Reachtaíocht Náisiúnta agus AE

Oidhreacht agus Pleanáil

- Na hAchtanna um Pleanáil agus Forbairt 2000-2014
- An tAcht Oidhreachta 1995
- An Treoir maidir le Measúnú Tionchair Timpeallachta (EIA) (Treoir 85/337/CEE) 1985 ón gComhairle
- An Treoir maidir le Measúnacht Straitéiseach Timpeallachta (SEA) (Treoir 2001/42/CE) ón gComhairle

Oidhreacht Seandálaíochta

- Achtanna na Séadchomharthaí Náisiúnta 1930-2004
- An tAcht um Fhorais Chultúir Náisiúnta 1997

Oidhreacht Ailtireachta

- Na hAchtanna um Pleanáil agus Forbairt 2000-2014
- Acht na hOidhreachta Ailtireachta (Fardal Náisiúnta) agus na Séadchomharthaí Stairiúla (Forálacha Ilghnéitheacha) 1999

Tírdhreacha

- Na hAchtanna um Pleanáil agus Forbairt 2000-2014

Músaeim agus Cartlanna

- An tAcht um Fhorais Chultúir Náisiúnta 1997
- An tAcht Rialtais Áitiúil 2001
- An tAcht um Chartlann Náisiúnta 1988
- An tAcht um Shaoráil Faisnéise 1997
- An tAcht um Chomhionannas Fostaíochta 1998
- An tAcht um Thráchtáil Leictreonach 1999
- An tAcht um Shábháilteacht agus Sláinte 1989

- An tAcht um Eagrú Ama Oibre 1997
- ISO 15489 2001

Oidhreacht Nádúrtha

- An tAcht um Fhiadhúlra 1976
- An tAcht um Fhiadhúlra (Leasú) 2000
- An tAcht Iascaigh (Comhdhlúthú) 1959
- An tAcht Iascaigh (Leasú) 1999
- Treoir maidir le hÉin (Treoir 74/409/CEE) 1979 ón gComhairle
- Treoir maidir le Gnáthóga (Treoir 92/43/CEE) 1992 ón gComhairle
- An Chreat-Treoir Uisce (Treoir 2000/60/CE) 2000 ón gComhairle
- Treoir maidir le hIasc Fionnuisce (Treoir 78/659/CE) 1978 ón gComhairle

Coinbhinsiúin agus Comhaontuithe Idirnáisiúnta atá sínithe agus daingnithe ag Éirinn

- Seandálaíocht
  - An Coinbhinsiún Eorpach um Chosaint na hOidhreachta Seandálaíochta (Coinbhinsiún Valletta) 1997
- Ailtireacht
  - An Coinbhinsiún Eorpach um Chosaint Oidhreacht Chartlannaí na hEorpa (Coinbhinsiúin Granada) 1997
- Oidhreacht Nádúrtha agus Chultúir
  - Coinbhinsiún UNESCO maidir leis an Oidhreacht Dhomhanda, Chultúrtha agus Nádúrtha, a chosaint (daingnithe 1992)
- Oidhreacht Nádúrtha
  - Coinbhinsiún maidir leis an Éagsúlacht Bhitheolaíoch 1992 (daingnithe 1996)
  - An Coinbhinsiún um Thírdhreach na hEorpa 2000
  - An Coinbhinsiún maidir le Caomhnú Fhiadhúlra agus Ghnáthóga Nádúrtha na hEorpa (Coinbhinsiún Berne) 1979 (daingnithe 1982)
  - Coinbhinsiún maidir le Caomhnú na Speiceas Imirceach Ainmhithe Fiáine (Coinbhinsiún Bonn) 1979 (daingnithe 1983)

- An Coinbhinsiún um Bogaigh a bhfuil Tábhacht Idirnáisiúnta leo (Coinbhinsiún Ramsar) 1971 (daingnithe 1984)
- An Coinbhinsiún maidir le Trádáil Idirnáisiúnta i Speicis i mBaol (CITES) 1973

- Tírdhreach
  - An Coinbhinsiún um Thírdhreach na hEorpa 2000 (daingnithe 2002)

Aguisín VI: Foinsí Eolais/Suíomhanna Úsáideacha

An Taisce – www.antaisce.org

Caomhnú Ialtóg Éireann – www.batconservationireland.org

Bitheolaíocht.ie – www.biology.ie

Cairde Éanlaith Éireann – www.birdwatchireland.ie

Foirgnimh na hÉireann – www.buildingsofireland.ie

Coillte – www.coillte.ie

Crann – www.crann.ie

An Roinn Talmhaíochta, Bia agus na Mara – www.agriculture.gov.ie

An Roinn Ealaíon, Oidhreachta agus Gaeltachta – www.agh.gov.ie

An Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil – www.environ.ie

An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil – www.epa.ie

Iascaigh Intíre na hÉireann – www.fisheriesireland.ie

Speicis Ionracha Éireann – www.inasivespeciesireland.com

Cumann Seoirseach na hÉireann – www.igs.ie

Comhairle Caomhnaithe Phortaigh na hÉireann – www.ipac.ie

Iontaobhas Fiadhúlra na hÉireann – www.iwt.ie

Ionad Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta – www.biodiversityireland.ie

Seirbhís na Séadchomharthaí Náisiúnta – www.archaeology.ie

An tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta & Fiadhúlra – www.npws.ie

Teagasc – www.teagasc.ie

An Chomhairle Oidhreachta – www.heritagecouncil.ie

Comhairle Crann na hÉireann – www.treecouncil.ie

Ask About Ireland – www.askaboutireland.ie

Clár Fionnachtana – www.discoveryprogramme.ie

ENFO An tSeirbhís Eolais Chomhshaoil – www.enfo.ie

Comhairle Contae na Mí – www.meath.ie

Tionscadal Ainmneacha Páirce na Mí – www.meathfieldnames.com

An Chartlann Náisiúnta – www.nationalarchives.ie

Leabharlann Náisiúnta na hÉireann – www.nli.ie

Ard-Mhúsaem na hÉireann – www.museum.ie

Suirbhéireacht Ordanáis Éireann – www.osi.ie

Feirmeoirí Aontaithe na hÉireann – www.ifa.ie

Cumann Seandálaíochta agus Staire na Mí– www.mahs.ie